

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

9. siječnja 2024.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Članak 267. UFEU-a – Mogućnost da sud koji je uputio zahtjev uzme u obzir presudu koju je donio Sud u prethodnom postupku – Nužnost traženog tumačenja da bi sud koji je uputio zahtjev mogao donijeti presudu – Sudačka neovisnost – Uvjeti za imenovanje sudaca redovnih sudova – Mogućnost pobijanja rješenja kojim je pravomoćno odlučeno o zahtjevu za donošenje privremenih mjera – Mogućnost isključenja suca iz sudskog vijeća – Nedopuštenost zahtjevâ za prethodnu odluku”

U spojenim predmetima C-181/21 i C-269/21,

povodom zahtjevâ za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koje su uputili Sąd Okręgowy w Katowicach (Okružni sud u Katowicama, Poljska) i Sąd Okręgowy w Krakowie (Okružni sud u Krakovu, Poljska), odlukama od 18. ožujka 2021. i 31. ožujka 2021., koje je Sud zaprimio 23. ožujka 2021. odnosno 27. travnja 2021., u postupcima

G.

protiv

M. S. (C-181/21),

uz sudjelovanje:

Rzecznik Praw Obywatelskich,

Prokuratura Okręgowa w Katowicach,

i

BC,

DC

protiv

X (C-269/21),

* Jezik postupka: poljski

uz sudjelovanje:

Rzecznik Praw Obywatelskich,

Prokuratura Okręgowa w Krakowie,

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik, L. Bay Larsen, potpredsjednik, A. Arabadjiev, A. Prechal, E. Regan, N. Piçarra, Z. Csehi i O. Spineanu-Matei, predsjednici vijeća, M. Ilešić, L. S. Rossi, I. Jarukaitis (izvjestitelj), A. Kumin, N. Jääskinen, I. Ziemele i J. Passer, suci,

nezavisni odvjetnik: A. M. Collins,

tajnik: M. Siekierzyńska, administratorica,

uzimajući u obzir pisani dio postupka i nakon rasprave održane 29. lipnja 2022.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Prokuraturu Okręgowu w Katowicach i Prokuraturu Okręgowu w Krakowie, R. Babiński, S. Bańko, A. Reczka, B. Szyrowski i E. Tkaczewska-Kuk,
- za Rzecznika Praw Obywatelskich, M. Taborowski, V. Vachev i M. Wróblewski,
- za poljsku vladu, B. Majczyna, K. Straś i S. Żyrek, u svojstvu agenata,
- za dansku vladu, J. F. Kronborg i V. Pasternak Jørgensen, u svojstvu agenata,
- za nizozemsku vladu, M. A. M. de Ree i C. S. Schillemans, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, K. Herrmann i P. J. O. Van Nuffel, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 15. prosinca 2022.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjevi za prethodnu odluku odnose se na tumačenje članka 2., članka 6. stavaka 1. do 3. te članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a u vezi s člankom 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja).
- 2 Zahtjevi su upućeni, u predmetu C-181/21, u okviru spora između jednog privatnog društva i potrošača u vezi s tražbinom po osnovi ugovora o kreditu i, u predmetu C-269/21, u okviru spora između potrošača i jedne banke u vezi s tražbinom i zahtjevom za utvrđenje ništavim ugovora o kreditu denominiranog u stranoj valuti.

Pravni okvir

Ustav

- 3 Prema članku 179. Konstitucije Rzeczypospolitej Polskiej (Ustav Republike Poljske, u daljnjem tekstu: Ustav):

„Suće imenuje na neodređeno vrijeme Predsjednik Republike na prijedlog Krajowe Rade Sądownictwa [(Državno sudbeno vijeće, Poljska) (u daljnjem tekstu: KRS)].”

- 4 U skladu s člankom 186. stavkom 1. Ustava:

„[KRS] štiti neovisnost sudova i sudaca.”

- 5 Članak 187. Ustava određuje:

„1. [KRS] je sastavljen od:

- 1) prvog predsjednika [Sąda Najwyższeg (Vrhovni sud, Poljska)], ministra pravosuđa, predsjednika [Naczelnog Sąda Administracyjnog (Vrhovni upravni sud, Poljska)] i jedne osobe koju imenuje Predsjednik Republike,
- 2) petnaest članova koji se biraju iz redova sudaca [Sąda Najwyższeg (Vrhovni sud)], redovnih, upravnih i vojnih sudova,
- 3) četiri člana koje [Sejm (Skupština, Poljska)] bira iz redova zastupnika i dva člana koje Senat bira iz redova senatora.

[...]

3. Mandat izabranih članova [KRS-a] je četiri godine.

4. Režim, djelokrug, način rada [KRS-a] i način izbora njegovih članova utvrđuju se zakonom.”

Zakon o redovnim sudovima

- 6 Prema članku 3. Ustawe Prawo o ustroju sądów powszechnych (Zakon o organizaciji redovnih sudova) od 27. srpnja 2001. (Dz. U. br. 98, poz. 1070.), kako je izmijenjena Ustawom o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Zakon o izmjenama Zakona o redovnim sudovima, Zakona o Vrhovnom sudu i određenih drugih zakona) od 20. prosinca 2019. (Dz. U. iz 2020., poz. 190.), koja je stupila na snagu 14. veljače 2020. (u daljnjem tekstu: Zakon o redovnim sudovima):

„1. Suci ustrojavaju sudsku samoupravu.

2. Tijela sudske samouprave su:

- 1) opća sjednica sudaca sąda apelacyjnog (žalbeni sud, Poljska);

- 2) opća sjednica sudaca suda okręgowog (okružni sud, Poljska);
- 3) opća sjednica sudaca suda rejonowog (općinski sud, Poljska).”
- 7 Prema članku 24. stavku 1. Zakona o redovnim sudovima, ministar pravosuđa imenuje predsjednike suda okręgowih (okružni sudovi) iz reda sudaca suda apelacyjnih (žalbeni sudovi), suda okręgowih (okružni sudovi) ili suda rejonowih (općinski sudovi) na vrijeme od šest godina, u skladu s člankom 26. tog zakona. Nakon što imenuje predsjednika suda okręgowog (okružni sud), ministar pravosuđa ga predstavlja nadležnoj općoj sjednici sudaca tog suda okręgowog (okružni sud).
- 8 U skladu s člankom 29. stavkom 1. tog zakona, kolegij suda apelacyjnog (žalbeni sud) obavlja poslove utvrđene navedenim zakonom i:
- „[...]”
- 1.*bis*) daje mišljenje o kandidatima za dužnosti sudaca pojedinog suda apelacyjnog (žalbeni sud) [...]”
- 9 U skladu s člankom 31. Zakona o redovnim sudovima, kolegij suda okręgowog (okružni sud) među ostalim daje mišljenje o kandidatima za dužnost suca tog suda okręgowog (okružni sud) i suda rejonowih (općinski sudovi). Prema članku 30. stavku 1. tog zakona, taj kolegij je vijeće koje je sastavljeno, u skladu s točkom 1. te odredbe, od predsjednika dotičnog suda okręgowog (okružni sud) i, u skladu s točkom 2. navedene odredbe, predsjednika suda rejonowih (općinski sudovi) iz područja nadležnosti tog suda okręgowog (okružni sud), pri čemu je ta točka 2. stupila na snagu 14. veljače 2020. U skladu s člankom 30. stavkom 3. navedenog zakona, koji je također stupio na snagu 14. veljače 2020., delegati opće sjednice sudaca suda okręgowog (okružni sud) mogu sudjelovati na sjednicama na kojima navedeni kolegij treba dati svoje mišljenje o kandidatima za dužnost suca tog suda okręgowog (okružni sud) i imaju pravo glasa samo u tu svrhu.
- 10 Članak 33. Zakona o redovnim sudovima, u verziji koja je bila na snazi do 13. veljače 2020., bio je formuliran kako slijedi:
- „1. Opću sjednicu sudaca iz područja nadležnosti suda apelacyjnog (žalbeni sud) čine suci tog suda apelacyjnog (žalbeni sud), predstavnici sudaca suda okręgowih (okružni sudovi) koji djeluju na području nadležnosti tog suda apelacyjnog (žalbeni sud) [...], i predstavnici sudaca suda rejonowih (općinski sudovi) koji djeluju na području nadležnosti navedenog suda apelacyjnog (žalbeni sud) [...]
- [...]”
- 11 U skladu s člankom 35. stavkom 1. Zakona o redovnim sudovima, opću sjednicu sudaca suda okręgowog (okružni sud) čine svi suci tog suda. Suci koji su delegirani na sudačku dužnost u navedenom sudu mogu sudjelovati na toj sjednici, ali na njoj nemaju pravo glasa.
- 12 Od 14. veljače 2020. ta sjednica može, u skladu s člankom 36. stavkom 1. točkom 2. tog zakona, izabrati delegate za sudjelovanje na sjednicama na kojima kolegij pojedinog suda okręgowog (okružni sud) mora dati svoje mišljenje o kandidatima za dužnost suca tog suda okręgowog

(okružni sud) ili suca sąda rejonowog (općinski sud). U skladu s člankom 36. stavkom 2. navedenog zakona, ti se delegati biraju tajnim glasanjem u broju koji odgovara broju članova kolegija navedenog sąda okręgowog (okružni sud).

13 Članak 42.a Zakona o redovnim sudovima određuje:

„1. U okviru aktivnosti sudova ili sudskih tijela nije dozvoljeno osporavati legitimitet [sudova], ustavnih tijela države i tijela za nadzor i zaštitu prava.

2. Redovni sud ili drugo tijelo vlasti ne može utvrđivati ili ocjenjivati zakonitost imenovanja suca ili ovlasti za obavljanje pravosudnih zadaća na temelju tog imenovanja.”

14 Članak 55. stavak 1. tog zakona, u verziji koja je bila na snazi do 13. veljače 2020., bio je formuliran kako slijedi:

„Suće redovnih sudova na sudačku dužnost imenuje Predsjednik Republike Poljske, na prijedlog [KRS-a], u roku od mjesec dana od upućivanja tog prijedloga.”

15 Članak 55. stavak 1. navedenog zakona sada određuje:

„Sudac redovnog suda osoba je koju je na tu dužnost imenovao predsjednik Republike Poljske i koja je pred njime položila prisegu.”

16 Članak 58. Zakona o redovnim sudovima, u verziji koja je bila na snazi do 13. veljače 2020., bio je formuliran kako slijedi:

„1. Ako je za slobodno sudačko mjesto podneseno više prijava, sve se razmatraju na istoj sjednici.

2. Opća sjednica žalbenih sudaca ili opća sjednica okręžnih sudaca očituje se o kandidatima glasanjem i dostavlja predsjedniku, ovisno o slučaju, pojedinog sąda apelacyjnog (žalbeni sud) ili sąda okręgowog (okružni sud) sve podnesene prijave, navodeći pritom broj dobivenih glasova.”

17 Stavak 2. tog članka 58. stavljen je izvan snage 14. veljače 2020. Nakon toga, stavak 1. navedenog članka 58. bio je formuliran kako slijedi:

„Ako je za slobodno sudačko mjesto podneseno više prijava, sve se razmatraju na istoj sjednici kolegija.
[...].”

Zakon o Vrhovnom sudu

18 Ustawom o Sądzie Najwyższym (Zakon o Vrhovnom sudu) od 8. prosinca 2017. (Dz. U. iz 2018., poz. 5.), među ostalim, u okviru Sąda Najwyższeg (Vrhovni sud) osnovana je Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (Vijeće za izvanredni nadzor i javne poslove, Poljska).

19 U skladu s člankom 26. Zakona o Vrhovnom sudu, kako je izmijenjen Zakonom od 20. prosinca 2019. o izmjeni Zakona o redovnim sudovima, Zakona o Vrhovnom sudu i određenih drugih zakona:

„1. U nadležnosti [Vijeća za izvanredni nadzor i javne poslove] su izvanredni pravni lijekovi, izborni sporovi i osporavanje valjanosti državnog ili ustavnog referenduma, utvrđivanje valjanosti

izbora i referendumu, drugi javnopravni predmeti, uključujući sporove o zaštiti tržišnog natjecanja, regulaciji energetike, telekomunikacijama i željezničkom prijevozu, te pravni lijekovi koji se podnose protiv odluka Przewodniczeg Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji [(predsjednik Državnog vijeća za radio i televiziju, Poljska)] ili zbog predugog trajanja postupaka pred redovnim i vojnim sudovima kao i pred Sądom Najwyższym [(Vrhovni sud)].

2. [Vijeće za izvanredni nadzor i javne poslove] nadležno je za odlučivanje o zahtjevima ili izjavama kojima se traži izuzeće suca ili određivanje suda pred kojim treba voditi postupak, uključujući prigovore o nepostojanju neovisnosti suda odnosno suca. Sud koji odlučuje o predmetu uputit će odmah zahtjev predsjedniku [Vijeća za izvanredni nadzor i javne poslove] kako bi se o njemu odlučilo u skladu s pravilima utvrđenima posebnim odredbama. Podnošenjem zahtjeva predsjedniku [Vijeća za izvanredni nadzor i javne poslove] ne prekida se postupak koji je u tijeku.

3. Zahtjev iz stavka 2. ne razmatra se ako se njime traži utvrđivanje ili ocjena zakonitosti imenovanja suca ili njegova legitimiteta za obnašanje sudačkih dužnosti.

[...]

- 20 U članku 29. Zakona o Vrhovnom sudu određuje se da suce Sąda Najwyższego (Vrhovni sud) imenuje Predsjednik Republike na prijedlog KRS-a.

Zakon o Državnom sudbenom vijeću

- 21 U skladu s člankom 9.*bis* Ustawe o Krajowej Radzie Sądownictwa (Zakon o Državnom sudbenom vijeću) od 12. svibnja 2011. (Dz. U. iz 2011., br. 126, poz. 714.), kako je izmijenjena Ustawom o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Zakon o izmjenama Zakona o Državnom sudbenom vijeću i određenih drugih zakona) od 8. prosinca 2017. (Dz. U. iz. 2018., poz. 3.):

„1. [Skupština] bira petnaest članova [KRS-a] iz redova sudaca [Sąda Najwyższego (Vrhovni sud)], sudaca redovnih, upravnih i vojnih sudova, na zajednički mandat u trajanju od četiri godine.

2. Prilikom izbora iz stavka 1., [Skupština] će u najvećoj mogućoj mjeri voditi računa o potrebi da unutar [KRS-a] budu predstavljeni suci iz različitih vrsta i razina sudova.

3. Zajednički mandat novih članova [KRS-a] izabranih iz redova sudaca počinje dan nakon njihova izbora. Članovi [KRS-a] kojima istječe mandat obavljaju svoje dužnosti do dana od kojeg počinje zajednički mandat novih članova [KRS-a].”

- 22 U prijelaznoj odredbi sadržanoj u članku 6. Zakona o izmjenama Zakona o Državnom sudbenom vijeću i određenih drugih zakona, koji je stupio na snagu 17. siječnja 2018., predviđa se:

„Mandat članova [KRS-a] iz članka 187. stavka 1. točke 2. [Ustava], izabranih na temelju važećih odredbi, traje do dana prije početka mandata novih članova [KRS-a], ali ne dulje od 90 dana računajući od dana stupanja na snagu ovog zakona, osim ako mandat nije ranije okončan zbog njegova isteka.”

Zakonik o parničnom postupku

23 U skladu s člankom 48. Ustave – Kodeks postępowania cywilnego (Zakon o uvođenju Zakonika o parničnom postupku) od 17. studenoga 1964., u verziji koja se primjenjuje u sporu iz glavnog postupka (u daljnjem tekstu: Zakonik o parničnom postupku):

„1. Sudac se mora izuzeti na temelju zakona:

1) u predmetima u kojima je on jedna od stranaka ili u kojima je u pravnom odnosu s jednom od stranaka zbog čega bi ishod postupka imao utjecaja na njegova prava ili obveze;

[...]

5) u predmetima u kojima je u nižem stupnju sudjelovao u donošenju pobijanog akta kao i u predmetima u kojima se odlučuje o valjanosti akta u čijoj je izradi sudjelovao ili koji je ispitivao, te u predmetima u kojima je nastupao u svojstvu prokuratora [(državni odvjetnik, Poljska)];

[...]”

24 Članak 49. Zakonika o parničnom postupku u stavku 1. određuje:

„Neovisno razlozima iz članka 48., sud će izuzeti suca, na vlastiti zahtjev ili na zahtjev stranke, u slučaju postojanja okolnosti koje mogu pobuđivati opravdanu sumnju u nepristranost tog suca u konkretnom predmetu.”

25 U članku 50. tog zakonika predviđa se:

„1. Stranke mogu zatražiti izuzeće suca pisanim putem ili usmenom izjavom evidentiranom kod suda pred kojim se vodi predmetni postupak, navodeći vjerojatnost razloga za izuzeće.

2. Nadalje, stranka koja je sudjelovala na raspravi mora učiniti vjerojatnim da se okolnost koja opravdava određivanje izuzeća dogodila ili da je ona za nju saznala tek naknadno.

3. Do donošenja odluke o zahtjevu za izuzeće suca:

1) sudac protiv kojeg je podnesen taj zahtjev može nastaviti postupak;

2) ne može se donijeti nikakva odluka ni mjera kojom se okončava postupak.”

26 U članku 365. stavku 1. Zakonika o parničnom postupku predviđa se:

„Konačna presuda obvezivat će ne samo stranke i sud koji ju je donio, nego i druge sudove, druga javna tijela i tijela javne uprave, te druge osobe u zakonom predviđenim slučajevima.”

27 U skladu s člankom 367. stavkom 3. tog zakonika:

„Drugostupanjski sud razmatra predmet u tročlanom sudskom vijeću. Na zatvorenoj raspravi sud odlučuje po sucu pojedincu, osim u slučaju kada donosi presudu.”

- 28 U skladu s člankom 379. točkom 4. navedenog zakonika, postupak je ništetan „ako je sastav suda koji odlučuje o predmetu bio nezakonit ili ako je u razmatranju tog predmeta sudjelovao sudac koji mora biti izuzet po sili zakona”.
- 29 Članak 401. istog zakonika određuje:
- „Ponovno otvaranje postupka može se tražiti zbog ništetnosti:
- 1) ako je u sastav suda bila uključena neovlaštena osoba ili ako je sudac koji je odlučivao morao biti izuzet po sili zakona, a zainteresirana stranka nije imala mogućnost zatražiti izuzeće tog suca prije nego što je presuda stekla svojstvo pravomoćnosti;

[...]”

Glavni postupci i prethodna pitanja

Činjenice u pozadini predmeta C-181/21

- 30 Spor iz glavnog postupka vodi se između jednog privatnog društva i potrošača u vezi s tražbinom po osnovi ugovora o kreditu.
- 31 To privatno društvo podnijelo je protiv navedenog potrošača tužbu radi isplate iznosa od 16 000 poljskih zlota (PLN) (oko 3450 eura), uvećano za kamate i troškove postupka. Sąd Rejonowy w Dąbrowie Górniczej (Općinski sud u Dąbrowi Górniczej, Poljska) donio je odluku o meritumu u obliku platnog naloga. Navedeni je potrošač protiv te odluke podnio prigovor. Prigovor je odbijen rješenjem tog općinskog suda.
- 32 Isti je potrošač protiv tog rješenja podnio žalbu Sądu Okręgowom w Katowicach (Okružni sud u Katowicama, Poljska). Za ispitivanje te žalbe bilo je određeno tročlano sudsko vijeće u kojem je bila i sutkinja A. Z.
- 33 Kada je riječ o okolnostima u kojima je došlo do imenovanja sutkinje A. Z. u Sąd Okręgowy w Katowicach (Okružni sud u Katowicama), iz odluke kojom se upućuje zahtjev razvidno je da se ta sutkinja, koja je od 1996. obavljala dužnost u Sądu Rejonowym w Jaworznie (Općinski sud u Jaworznom, Poljska), kandidirala za slobodno sudačko mjesto u Sądu Okręgowom w Katowicach (Okružni sud u Katowicama).
- 34 Nakon što je kolegij Sąda Apelacyjnego w Katowicach (Žalbeni sud u Katowicama, Poljska) dao prethodno mišljenje o prijavi sutkinje A. Z., sjednica predstavnika sudaca iz područja nadležnosti tog suda uzdržala se od donošenja mišljenja o toj prijavi. Naime, ta je sjednica 14. siječnja 2019. donijela odluku u kojoj je navela da se će se uzdržati od sudjelovanja u postupku imenovanja sudaca na slobodna mjesta u navedenom sudu i u sądovima okręgowim (okružni sudovi) na području nadležnosti potonjeg suda, s obzirom na zabrinutosti koje ima u pogledu statusa i načina rada KRS-a koji ima ulogu u takvom postupku imenovanja.
- 35 Nadalje, odlukom donesenom istog dana opća sjednica predstavnika sudaca iz područja nadležnosti Sąda Apelacyjnego w Katowicach (Žalbeni sud u Katowicama) naložila je svojem predsjedniku, s jedne strane, da se uzdrži od dostavljanja prijave za slobodna sudačka mjesta u

tom sudu i Sądu Okręgowom w Katowicach (Okružni sud u Katowicama) dok ona ne donese mišljenje o tim kandidatima i, s druge strane, da do daljnjega odgodi raspravu o dnevnom redu radi pripreme postupaka imenovanja dok se ne otklone nedoumice vezane uz KRS.

- 36 Unatoč gore spomenutim odlukama, predsjednik Sąda Apelacyjnog w Katowicach (Žalbeni sud u Katowicama), koji je istodobno i predsjednik opće sjednice sudaca tog suda i kojeg je ministar pravosuđa imenovao predsjednikom navedenog suda, prihvatio je prijavu sutkinje A. Z. Predsjednik Republike Poljske je potonju imenovao sutkinjom Sąda Okręgowog w Katowicach (Okružni sud u Katowicama).
- 37 Na zatvorenoj sjednici održanoj 18. ožujka 2021. sudac izvjestitelj sudskog vijeća spomenutog u točki 32. ove presude izrazio je nedoumice u pogledu pitanja ima li to sudsko vijeće svojstvo „suda”, imajući u vidu okolnosti u kojima je došlo do imenovanja sutkinje A. Z. u Sąd Okręgowy w Katowicach (Okružni sud u Katowicama). U tom kontekstu, taj je sudac sam pokrenuo postupak pred Sudom na temelju članka 367. stavka 3. Zakonika o parničnom postupku.

Činjenice u pozadini predmeta C-269/21

- 38 Spor iz glavnog postupka vodi se između potrošača i jedne banke u vezi s tražbinom i zahtjevom za utvrđenjem ništavim ugovora o kreditu denominiranog u stranoj valuti.
- 39 Ti su potrošači pokrenuli postupak pred Sądom Okręgowim w Krakowie (Okružni sud u Krakovu) tražeći da se toj banci naloži da im isplati, među ostalim, iznos od 104 537 PLN (oko 22 540 eura) te da se dotični ugovor o kreditu retroaktivno proglašni ništavim, pri čemu se pozivaju na presudu od 3. listopada 2019., Dziubak (C-260/18, EU:C:2019:819). Nadalje, tražili su donošenje privremenih mjera koje bi im omogućile da, među ostalim, odgode mjesečne otplate koje moraju biti izvršene na temelju tog ugovora o kreditu dok u sporu iz glavnog postupka ne bude donesena pravomoćna presuda.
- 40 Rješavanje tog spora i zahtjeva za donošenje privremenih mjera bilo je povjereno sucu pojedincu Sąda Okręgowog w Krakowie (Okružni sud u Krakovu), suda koji je uputio zahtjev u tom predmetu.
- 41 Rješenjem od 9. listopada 2020. taj je sud prihvatio navedeni zahtjev.
- 42 Navedena banka podnijela je žalbu protiv tog rješenja. Za ispitivanje te žalbe bilo je određeno tročlano sudsko vijeće unutar Sąda Okręgowog w Krakowie (Okružni sud u Krakovu). Jedan od članova tog sudskog vijeća je i sutkinja A. T., koja je usto imenovana i sutkinjom izvjestiteljicom te je predsjedala tim sudskim vijećem. Potonje je vijeće preinačilo navedeno rješenje te je u cijelosti odbilo zahtjev za donošenje privremenih mjera. Budući da protiv takve odluke nema više mogućnosti podnošenja žalbe, predmet je upućen sudu koji je uputio zahtjev kako bi on donio odluku o glavnom zahtjevu.
- 43 Kada je riječ o okolnostima koje su pratile imenovanje sutkinje A. T. u Sąd Okręgowy w Krakowie (Okružni sud u Krakovu), iz odluke kojom se upućuje zahtjev vidljivo je da se ta sutkinja, koja je od 2009. obavljala dužnost u Sądu Rejonowom dla Krakowa-Krowodrzy w Krakowie (Općinski sud u Krakovu za Krakov-Krowodrz, Poljska), kandidirala za slobodno sudačko mjesto u Sądu Okręgowom w Krakowie (Okružni sud u Krakovu). Navedena je sutkinja bila jedina kandidatkinja za to mjesto. Sud koji je uputio zahtjev precizira da brojni suci sądova rejonowih (općinski sud) više ne sudjeluju u tim natjecanjima unatoč svojem velikom iskustvu zbog toga što

postupak imenovanja sudaca redovnih sudova više nije u skladu s Ustavom, i to posebno zbog činjenice da se odluke KRS-a, koji je postao krajnje politiziran, ne temelje na objektivnim kriterijima i favoriziraju kandidate koji imaju podršku predsjednika sudova koje je imenovao ministar pravosuđa.

- 44 Kolegium Sądu Okręgowego w Krakowie (Kolegij Okružnog suda u Krakovu, Poljska) je na raspravi održanoj 1. lipnja 2020. dao svoje mišljenje o prijavi sutkinje A. T.
- 45 Sud koji je uputio zahtjev u tom smislu navodi da su većina članova tog kolegija predsjednici Sąda Okręgowog w Krakowie (Okružni sud u Krakovu) i sądova rejonowih (općinski sudovi), na čije imenovanje ima izravni utjecaj ministar pravosuđa. Dodaje da prijava sutkinje A. T. nije podlijegala mišljenju opće sjednice sudaca Sąda Okręgowog w Krakowie (Okružni sud u Krakovu) zato što je poljski zakonodavac isključio bilo kakav stvarni utjecaj pravosudne samouprave na postupak imenovanja sudaca u Poljskoj. Naime, od 14. veljače 2020. – i posebno slijedom stupanja na snagu, nakon izmjena, članka 58. Zakona o redovnim sudovima – mišljenje te sjednice više nije potrebno.
- 46 KRS je 7. srpnja 2020. donio odluku u kojoj je preporučio da se sutkinja A. T. imenuje na dužnost suca u Sądu Okręgowom w Krakowie (Okružni sud u Krakovu). Predsjednik Republike Poljske izvršio je to imenovanje 4. veljače 2021.
- 47 Okolnosti navedenog imenovanja dovode to toga da sud koji je uputio zahtjev ima nedoumice u pogledu usklađenosti s pravom Unije sastava tročlanog sudskog vijeća spomenutog u točki 42. ove presude, koje je odlučivalo o žalbi koju je banka podnijela protiv rješenja tog suda od 9. listopada 2020., a zatim i u pogledu valjanosti odluke koju je donijelo to sudsko vijeće. Navedeni se sud u tom kontekstu pita je li on vezan rješenjem tog sudskog vijeća o ukidanju privremenih mjera koje je taj sud donio ili bi radi preispitivanja te žalbe trebalo imenovati novo sudsko vijeće koje neće uključivati sutkinju A. T., primjenom sustava nasumične dodjele predmeta.

Obrazloženje zahtjeva za prethodnu odluku i pitanja postavljena u predmetima C-181/21 i C-269/21

- 48 Sudovi koji su uputili zahtjev u bitnome napominju da se, za razliku od drugih predmeta u kojima je Sud do sada odlučivao, predmeti C-181/21 i C-269/21 tiču imenovanja na sudačke dužnosti u redovnim sudovima, a ne u Sądu Najwyższem (Vrhovni sud).
- 49 S tim u vezi spominju određeni broj promjena vezanih uz nedavne pravosudne reforme u Poljskoj u pogledu sastava KRS-a i tijelâ sudske samouprave te njihove uloge u postupku imenovanja na takve dužnosti, kao i sudskog nadzora zakonitosti tih imenovanja. Te ih različite okolnosti navode da dovedu u pitanje činjenicu da sudska vijeća koja uključuju suce imenovane po provođenju takvog postupka imaju svojstvo „suda”, posebno u smislu prava Unije.
- 50 U tim okolnostima Sąd Okręgowy w Katowicach (Okružni sud u Katowicama) i Sąd Okręgowy w Krakowie (Okružni sud u Krakovu) odlučili su prekinuti postupak i Sudu uputiti sljedeća prethodna pitanja, koja su u predmetima C-181/21 i C-269/21 formulirana gotovo istim riječima:
- „1. Treba li članak 2. i članak 19. stavak 1. UEU-a te članak 6. stavke 1. do 3. UEU-a u vezi s člankom 47. [Povelje] tumačiti na način da:

(a) nije zakonom ustanovljen sud, u smislu prava Unije, sud u čijem je sastavu osoba koja je na dužnost suca tog suda imenovana u postupku koji ne uključuje sudjelovanje tijelâ sudske samouprave, čiji sastav najvećim dijelom ne ovisi o izvršnoj i zakonodavnoj vlasti, u slučaju kad je, imajući u vidu ustavne tekovine dotične države članice, nužno da u postupku imenovanja suca sudjeluje tijelo sudske samouprave koje ispunjava te zahtjeve, uzimajući u obzir institucionalni i strukturni kontekst, s obzirom na to da:

– su svoje mišljenje o prijavi za sudačku dužnost trebale dati sjednice sudaca, a taj je zahtjev namjerno bio zanemaren protivno nacionalnim propisima i stajalištu tog tijela sudske samouprave [(predmet C-181/21), odnosno da]

je svoje mišljenje o prijavi za sudačku dužnost trebao dati kolegij suda, tj. tijelo koje je koncipirano na način da osobe u njegovu sastavu najvećim dijelom imenuje predstavnik izvršne vlasti, odnosno ministar pravosuđa i Prokurator Generalny (glavni državni odvjetnik, Poljska) [(predmet C-269/21)];

– [KRS] u trenutačnom sastavu, koji je izabran protivno ustavnim i zakonskim odredbama poljskog prava, nije neovisno tijelo i njegovi članovi nisu predstavnici pravosudne zajednice imenovani neovisno o izvršnoj i zakonodavnoj vlasti, zbog čega nije valjano iznio prijedlog za imenovanje na sudačku dužnost predviđen nacionalnim pravom;

– sudionici u natječaju za imenovanje nisu imali pravo na pravni lijek u smislu članka 2. i članka 19. stavka 1. UEU-a te članka 6. stavaka 1. do 3. UEU-a u vezi s člankom 47. Povelje;

(b) sud u čijem je sastavu osoba koja je na dužnost suca tog suda imenovana u postupku koji je podložan samovoljnom uplitanju izvršne vlasti i koji ne uključuje sudjelovanje tijela sudske samouprave čiji sastav najvećim dijelom ne ovisi o izvršnoj i zakonodavnoj vlasti ili sudjelovanje nekog drugog tijela koje osigurava objektivnu ocjenu kandidata, ne ispunjava zahtjeve zakonom ustanovljenog suda zato što je sudjelovanje tijelâ sudske samouprave ili drugog tijela koje je neovisno o izvršnoj i zakonodavnoj vlasti i koje osigurava objektivnu ocjenu kandidata u postupku imenovanja suca, u kontekstu pravne tradicije Unije koja je učvršćena u gore navedenim odredbama UEU-a i Povelje te čini temelj unije zasnovane na pravu kao što je Europska unija, nužno da bi se moglo smatrati da nacionalni sud jamči potrebnu razinu djelotvorne sudske zaštite u predmetima u kojima se primjenjuje pravo Unije, te što je samim time zadovoljeno načelo trodiobe i ravnoteže vlasti te načelo vladavine prava?

2. Treba li članak 2. i članak 19. stavak 1. UEU-a u vezi s člankom 47. Povelje tumačiti na način da u slučaju kad je u sastavu suda osoba koja je imenovana u okolnostima opisanima [u prvom pitanju]:

(a) tim se odredbama protivi primjena odredbi nacionalnog prava koje propisuju da isključivu nadležnost za ispitivanje zakonitosti imenovanja te osobe na sudačku dužnost ima [Vijeće za izvanredni nadzor i javne poslove] u čijem su sastavu isključivo osobe koje su na sudačku dužnost imenovane u okolnostima opisanima [u prvom pitanju], te koje istodobno nalažu odbacivanje prigovora vezanih uz to imenovanje na sudačku dužnost, uzimajući u obzir institucionalni i strukturni kontekst;

- (b) te odredbe propisuju da je u cilju osiguravanja korisnog učinka prava Unije, odredbe nacionalnog prava potrebno tumačiti na način koji će sudu omogućiti da takvu osobu po službenoj dužnosti isključi iz postupanja u predmetu na temelju odredbi o isključivanju suca koji nije sposoban odlučivati [(*iudex inhabilis*)], koje se primjenjuju po analogiji?”

Postupak pred Sudom

Spajanje predmeta C-181/21 i C-269/21

- 51 Odlukama predsjednika Suda od 5. svibnja 2021. predmeti C-181/21 i C-269/21 spojeni su u svrhu pisanog i usmenog dijela postupka te donošenja presude.

Zahtjevi za primjenu ubrzanog postupka

- 52 Sudovi koji su uputili zahtjev zatražili su da se o predmetnim zahtjevima za prethodnu odluku odluči u ubrzanom postupku na temelju članka 105. Poslovnika Suda. U prilog svojim zahtjevima naveli su da je primjena tog postupka opravdana imajući u vidu činjenicu da najmanje nekoliko stotina osoba zasjeda u redovnim sudovima i u njima donose sve veći broj odluka, a te su osobe, prema mišljenju navedenih sudova, na dužnost suca takvog suda imenovane „flagrantnim kršenjem normi poljskog prava koje uređuju imenovanje sudaca”. Smatraju da je u tim okolnostima potrebno u najkraćem roku odgovoriti na postavljena pitanja kako bi se u interesu pravnih subjekata, dobrog sudovanja i pravne sigurnosti odagnale nedoumice koje postoje u pogledu funkcioniranja redovnih sudova u čijem je sastavu dvoje sudaca čije se imenovanje u ovim predmetima osporava pozivanjem na zahtjeve vezane uz neovisni i nepristrani sud koji je prethodno ustanovljen na temelju zakona.
- 53 U članku 105. stavku 1. Poslovnika predviđa se da, na zahtjev suda koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku ili iznimno po službenoj dužnosti, predsjednik Suda može, nakon što sasluša suca izvjestitelja i nezavisnog odvjetnika, odlučiti da se o tom zahtjevu za prethodnu odluku rješava u ubrzanom postupku kad priroda predmeta zahtijeva postupanje u kratkim rokovima.
- 54 Treba podsjetiti na to da takav ubrzani postupak predstavlja postupovni instrument koji služi tome da se pruži odgovor na hitnu izvanrednu situaciju (presuda od 21. prosinca 2021., *Randstad Italia, C-497/20, EU:C:2021:1037*, t. 37. i navedena sudska praksa).
- 55 U konkretnom slučaju, predsjednik Suda je 5. svibnja 2021., nakon što je saslušao suca izvjestitelja i nezavisnog odvjetnika, zaključio da se zahtjevi spomenuti u točki 52. ove presude ne mogu prihvatiti. Naime, činjenica da se postavljena pitanja tiču funkcioniranja redovnih sudova u čijem je sastavu velik broj sudaca poput onih čije se imenovanje osporava u ovim predmetima, nije razlog koji bi dokazivao postojanje izvanredne situacije, a upravo je ona nužna da bi se opravdalo odlučivanje u ubrzanom postupku. Isto vrijedi i za okolnost da je veliki broj pravnih subjekata potencijalno pogođen odlukama koje svakodnevno donose suci čija se imenovanja u tim predmetima dovode u pitanje. Konačno, osjetljivost navedenih pitanja ne znači sama po sebi da postoji nužnost njihova rješavanja u najkraćem roku u smislu članka 105. stavka 1. Poslovnika.

Nadležnost Suda

- 56 Poljska vlada, koju su na raspravi podržale Prokuratura Okręgowa w Katowicach (Okružno državno odvjetništvo u Katowicama, Poljska) i Prokuratura Okręgowa w Krakowie (Okružno državno odvjetništvo u Krakovu, Poljska), u bitnome tvrdi da su problemi vezani uz organizaciju pravosuđa država članica, poput onih koji su izloženi u postavljenim pitanjima, u isključivoj nadležnosti tih država i ne ulaze u materijalno područje primjene prava Unije.
- 57 U tom smislu, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da, iako je organizacija pravosuđa u državama članicama zaista u nadležnosti potonjih, ostaje činjenica da su države članice pri izvršavanju te nadležnosti ipak dužne poštovati određene obveze koje imaju na temelju prava Unije i da to može biti tako osobito kad je riječ o nacionalnim pravilima za donošenje odluka o imenovanju sudaca i eventualno o pravilima u vezi sa sudskim nadzorom koji se primjenjuje u kontekstu takvih postupaka imenovanja (presuda od 22. ožujka 2022., Prokurator Generalny (Stegovno vijeće Vrhovnog suda – Imenovanje), C-508/19, EU:C:2022:201, t. 56. i navedena sudska praksa).
- 58 Nadalje, iz teksta postavljenih pitanja jasno je vidljivo da se ona ne odnose na tumačenje poljskog prava već na tumačenje odredbi prava Unije koja se u njima navode.
- 59 Iz toga slijedi da je Sud nadležan za odlučivanje o zahtjevima za prethodnu odluku.

Dopuštenost zahtjevâ za prethodnu odluku

- 60 U predmetu C-181/21 poljska vlada osporava dopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku, pri čemu prije svega tvrdi da je, u bitnome, isključivo tročlano sudsko vijeće koje postupa u predmetu iz glavnog postupka, a ne sudac tog vijeća koji postupa samostalno, bilo nadležno za upućivanje Sudu pitanja postavljenih u tom predmetu.
- 61 U predmetu C-269/21 ta vlada tvrdi da, na temelju poljskih postupovnih pravila, sud koji je uputio zahtjev u tom predmetu nije nadležan za nadzor zakonitosti tročlanog sudskog vijeća koje je donijelo rješenje kojim je pravomoćno odlučeno o zahtjevu žalitelja iz glavnog postupka za donošenje privremenih mjera i konkretno za nadzor zakonitosti imenovanja suca A. T. koji je bio član tog sudskog vijeća. Navedena vlada, koju je na raspravi pred Sudom podržala Komisija, smatra da je u tim okolnostima odgovor Suda na pitanja koja je postavio taj sud koji je uputio zahtjev nije nužan za rješavanje spora iz glavnog postupka.
- 62 U tom smislu, Sud je u više navrata naglasio da postupak uspostavljen člankom 267. UFEU-a predstavlja instrument suradnje između Suda i nacionalnih sudova zahvaljujući kojem Sud nacionalnim sudovima daje elemente za tumačenje prava Unije koji su im potrebni za rješavanje spora koji se pred njima vodi, te da smisao prethodnog postupka nije davanje savjetodavnih mišljenja o općenitim ili hipotetskim pitanjima, nego stvarna potreba za učinkovitim rješavanjem spora (presuda od 22. ožujka 2022., Prokurator Generalny (Stegovno vijeće Vrhovnog suda – Imenovanje), C-508/19, EU:C:2022:201, t. 60. i navedena sudska praksa).
- 63 Kao što je vidljivo iz samog teksta članka 267. UFEU-a, zahtijevana prethodna odluka mora sudu koji je uputio zahtjev biti „potrebna” da bi mogao „donijeti presudu” u predmetu o kojem odlučuje (presuda od 22. ožujka 2022., Prokurator Generalny (Stegovno vijeće Vrhovnog suda – Imenovanje), C-508/19, EU:C:2022:201, t. 61. i navedena sudska praksa).

- 64 Sud je tako podsjetio na to da i iz teksta i iz strukture članka 267. UFEU-a proizlazi da je pretpostavka za odlučivanje u prethodnom postupku, među ostalim, činjenica da se pred nacionalnim sudovima stvarno vodi spor u kojem ti sudovi trebaju donijeti odluku koja može uzimati u obzir presudu donesenu u prethodnom postupku (presuda od 22. ožujka 2022., Prokurator Generalny (Stegovno vijeće Vrhovnog suda – Imenovanje), C-508/19, EU:C:2022:201, t. 62. i navedena sudska praksa).
- 65 U okviru takvog postupka treba dakle postojati poveznica između tog spora i odredbi prava Unije čije se tumačenje traži, poput one da je to tumačenje objektivno potrebno za odluku koju sud koji je uputio zahtjev treba donijeti (presuda od 26. ožujka 2020., Miasto Łowicz i Prokurator Generalny, C-558/18 i C-563/18, EU:C:2020:234, t. 48. i navedena sudska praksa).
- 66 U konkretnom slučaju, kada je riječ o predmetu C-181/21, treba prije svega naglasiti da je, kao što proizlazi iz zahtjeva za prethodnu odluku upućenog u tom predmetu, taj zahtjev Sudu uputio sudac izvjestitelj u predmetu iz glavnog postupka koji je član tročlanog sudske vijeća. Taj sudac ima nedoumice u pogledu usklađenosti, konkretno s člankom 19. stavkom 1. UEU-a i člankom 47. Povelje, sastava tog sudske vijeća zbog prisutnosti sutkinje A. Z. u navedenom sudskom vijeću, koja je imenovana prema postupku koji se primjenjivao nakon reformi poljskog pravosudnog sustava.
- 67 Dakle, svojim prethodnim pitanjima taj sudac koji je uputio zahtjev želi znati zadovoljava li sudac koji u predmetu iz glavnog postupka pripada istom sudskom vijeću kao i on – i koji je imenovan u određenim specifičnim okolnostima – zahtjeve vezane uz neovisni i nepristrani sud koji je prethodno ustanovljen na temelju zakona u smislu prava Unije.
- 68 U tom smislu, točno je da svaki sud ima obvezu provjeriti predstavlja li on po svojem sastavu neovisni i nepristrani sud koji je prethodno ustanovljen na temelju zakona u smislu, među ostalim, članka 19. stavka 1. drugog podstavka UEU-a, kada se po tom pitanju pojavi ozbiljna sumnja, s obzirom na to da je ta provjera nužna kako bi se osiguralo povjerenje koje u demokratskom društvu pojedinci moraju imati u sudove (presude od 26. ožujka 2020., Preispitivanje Simpson/Vijeće i HG/Komisija, C-542/18 RX-II i C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, t. 57., te od 5. lipnja 2023., Komisija/Poljska (Neovisnost i privatni život sudaca), C-204/21, EU:C:2023:442, t. 129. i navedena sudska praksa).
- 69 Ipak ostaje činjenica da nužnost tumačenja, u smislu članka 267. UFEU-a, koje se traži od Suda u prethodnom postupku pretpostavlja da nacionalni sudac koji – poput suca koji je uputio zahtjev u predmetu C-181/21 – odluči Sudu uputiti zahtjev za prethodnu odluku, može sam izvući zaključke iz tog tumačenja, ocjenjujući u svjetlu tog tumačenja zakonitost imenovanja drugog suca istog sudske vijeća, te eventualno određujući izuzeće potonjega.
- 70 Međutim, ni iz odluke kojom se upućuje zahtjev ni iz spisa u predmetu C-181/21 kojim Sud raspolaže ne proizlazi da bi sudac koji je uputio zahtjev za prethodnu odluku u tom predmetu mogao na temelju pravila nacionalnog prava sam postupiti na taj način.
- 71 Dakle, nije izgledno da bi taj sudac mogao sam uzeti u obzir odgovore koje je Sud eventualno dao na njegova prethodna pitanja.
- 72 Za tumačenje odredbi prava Unije koje se traži u predmetu C-181/21 stoga ne postoji objektivna potreba u vezi s odlukom koju bi sudac koji je uputio zahtjev mogao sam donijeti u predmetu iz glavnog postupka.

- 73 Stoga valja smatrati da se zahtjev za prethodnu odluku u predmetu C-181/21 odnosi na davanje savjetodavnih mišljenja o općenitim ili hipotetskim pitanjima u smislu sudske prakse navedene u točki 62. ove presude te da je stoga nedopušten.
- 74 Kada je riječ o predmetu C-269/21, treba istaknuti da u zahtjevu za prethodnu odluku upućenom u tom predmetu sud koji je uputio zahtjev sam naglašava da protiv rješenja koje je donijelo tročlano sudsko vijeće Sąda Okręgowog w Krakowie (Okrugni sud u Krakovu) kojom je preinačilo vlastitu odluku i odbilo zahtjev za donošenje privremenih mjera koji su istakli dotični potrošači, nema više mogućnosti podnošenja žalbe. Međutim, poziva se na pravnu nesigurnost koja prati to rješenje zbog nedoumica u pogledu zakonitosti sastava sudskog vijeća koje ga je donijelo jer je u njemu sudjelovala sutkinja A. T. Međutim, taj sud ne iznosi nijednu odredbu poljskog postupovnog prava koja bi mu povjeravala nadležnost – tim više kao sucu pojedincu – za provođenje ispitivanja usklađenosti, posebno s pravom Unije, pravomoćnog rješenja koje je o takvom zahtjevu donijelo tročlano sudsko vijeće.
- 75 Osim toga, iz spisa kojim Sud raspolaže vidljivo je da je o zahtjevu za donošenje privremenih mjera u predmetu iz glavnog postupka doneseno pravomoćno rješenje koje na temelju članka 365. Zakonika o parničnom postupku obvezuje suca koji je uputio zahtjev i da potonji nije nadležan ni za „izuzeće” suca iz sudskog vijeća koje je donijelo to rješenje, niti za pobijanje tog rješenja.
- 76 Imajući u vidu okolnosti istaknute u točkama 74. i 75. ove presude, očito je da sud koji je uputio zahtjev u predmetu C-269/21 nije na temelju pravila nacionalnog prava nadležan za ocjenjivanje zakonitosti, posebno s gledišta prava Unije, tročlanog sudskog vijeća koje je donijelo pravomoćno rješenje o zahtjevu za donošenje privremenih mjera i osobito zakonitosti uvjeta imenovanja sutkinje A. T., kao ni za eventualno pobijanje tog rješenja.
- 77 Naime, iz tih okolnosti proizlazi da je tročlano sudsko vijeće u kojem je sudjelovala sutkinja A. T., koje je preinačilo prvostupanjsko rješenje suda koji je uputio zahtjev, u cijelosti odbilo zahtjev za donošenje privremenih mjera žalitelja iz glavnog postupka. Dakle, razmatranje tog zahtjeva koji su potonji podnijeli istodobno s tužbom o meritumu pravomoćno je okončano.
- 78 Prema tome, pitanja postavljena u predmetu C-269/21 suštinski se odnose na stadij postupka u glavnom predmetu koji je pravomoćno okončan i koji se razlikuje od spora o meritumu koji se još jedini vodi pred sudom koji je uputio zahtjev (vidjeti po analogiji presudu od 22. ožujka 2022., Prokurator Generalny (Stegovno vijeće Vrhovnog suda – Imenovanje), C-508/19, EU:C:2022:201, t. 71. i navedenu sudsku praksu). Ona stoga ne odgovaraju objektivnoj potrebi vezanoj uz rješavanje tog spora, već im je cilj da se od Suda dobije općenita ocjena, nevezana uz potrebe navedenog spora, o postupku imenovanja sudaca redovnih sudova u Poljskoj.
- 79 Iz toga slijedi da navedena pitanja izlaze iz okvira sudskih zadaća koje Sud ima na temelju članka 267. UFEU-a (vidjeti po analogiji presudu od 22. ožujka 2022., Prokurator Generalny (Stegovno vijeće Vrhovnog suda – Imenovanje), C-508/19, EU:C:2022:201, t. 82. i navedenu sudsku praksu).
- 80 U tim okolnostima valja zaključiti da je zahtjev za prethodnu odluku u predmetu C-269/21 također nedopušten.
- 81 Imajući u vidu sva navedena razmatranja, predmetni zahtjevi za prethodnu odluku su nedopušteni.

Troškovi

- 82 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnih postupaka pred sudovima koji su uputili zahtjev, na tim je sudovima da odluče o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) odlučuje:

Zahtjevi za prethodnu odluku koje su uputili Sąd Okręgowy w Katowicach (Okružni sud u Katowicama, Poljska), odlukom od 18. ožujka 2021., i Sąd Okręgowy w Krakowie (Okružni sud u Krakovu, Poljska), odlukom od 31. ožujka 2021., nedopušteni su.

Potpisi